

ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΑΤΤΙΚΗ

Το 2001 η Α' Καρδιολογική Κλινική της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, διοργάνωσε την επιδημιολογική μελέτη ΑΤΤΙΚΗ.

ΣΚΟΠΟΣ

- Κύριος σκοπός της επιδημιολογικής μελέτης ΑΤΤΙΚΗ ήταν
 - να αποτιμήσει **τον επιπολασμό** παραγόντων καρδιαγγειακού κινδύνου στο γενικό πληθυσμό,
 - να **συσχετίσει** τους παράγοντες κινδύνου με άλλα χαρακτηριστικά των ατόμων,
 - να εκτιμήσει την επίδραση διαφόρων παραγόντων στον **κίνδυνο εμφάνισης καρδιαγγειακής νόσου**.

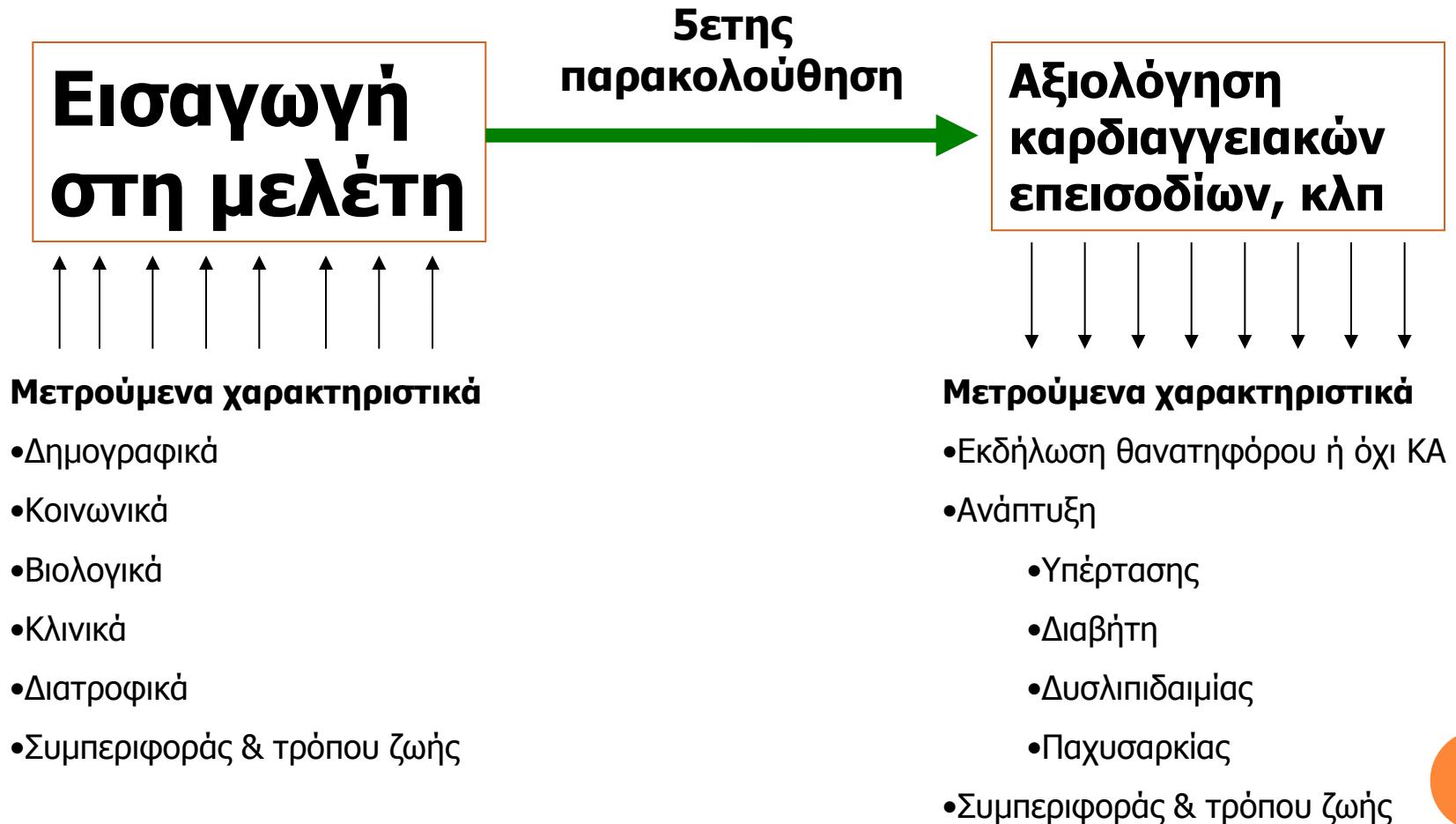

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

- **Διάρκεια συλλογής δεδομένων: 2001-2002**
- **Δείγμα:** 1514 άνδρες και 1528 γυναίκες (>18 ετών) χωρίς κλινικά εκδηλωμένη καρδιαγγειακή νόσο δέχτηκαν να συμμετάσχουν στην μελέτη (ποσοστό συμμετοχής 78%).
 - **Όλοι προέρχονταν από διάφορες περιοχές του λεκανοπεδίου της Αττικής.**
 - **Δειγματοληψία:** τυχαία, συσταδική & διαστρωματοποιημένη
- **Χορηγίες:** Ελληνική Καρδιολογική Εταιρεία, Ελληνική Εταιρεία Αθηροσκλήρωσης & Ιδιωτικοί φορείς

ΕΠΑΝΕΛΕΓΧΟΣ ΤΟ 2006

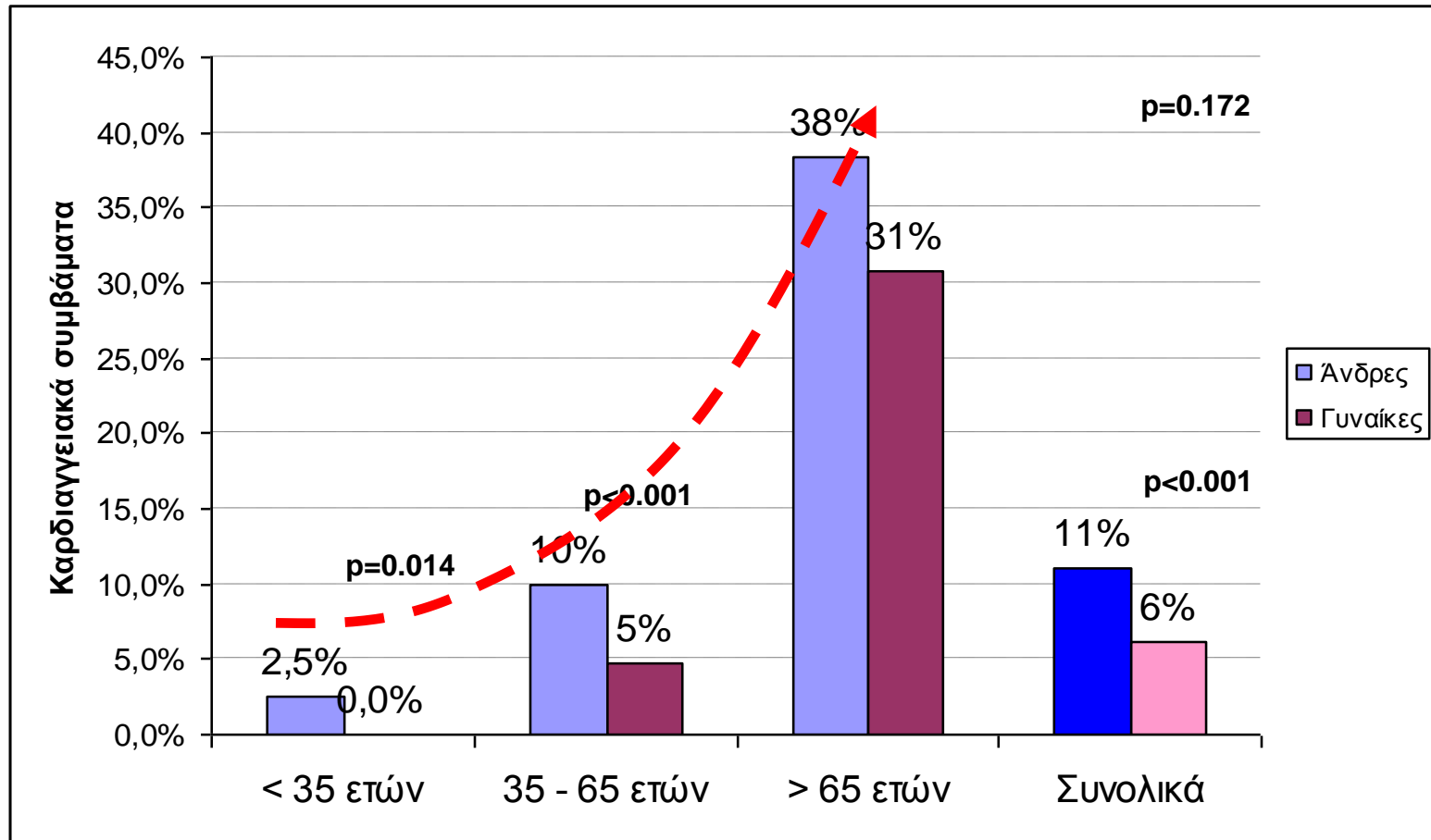

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ 5ΕΤΟΥΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ

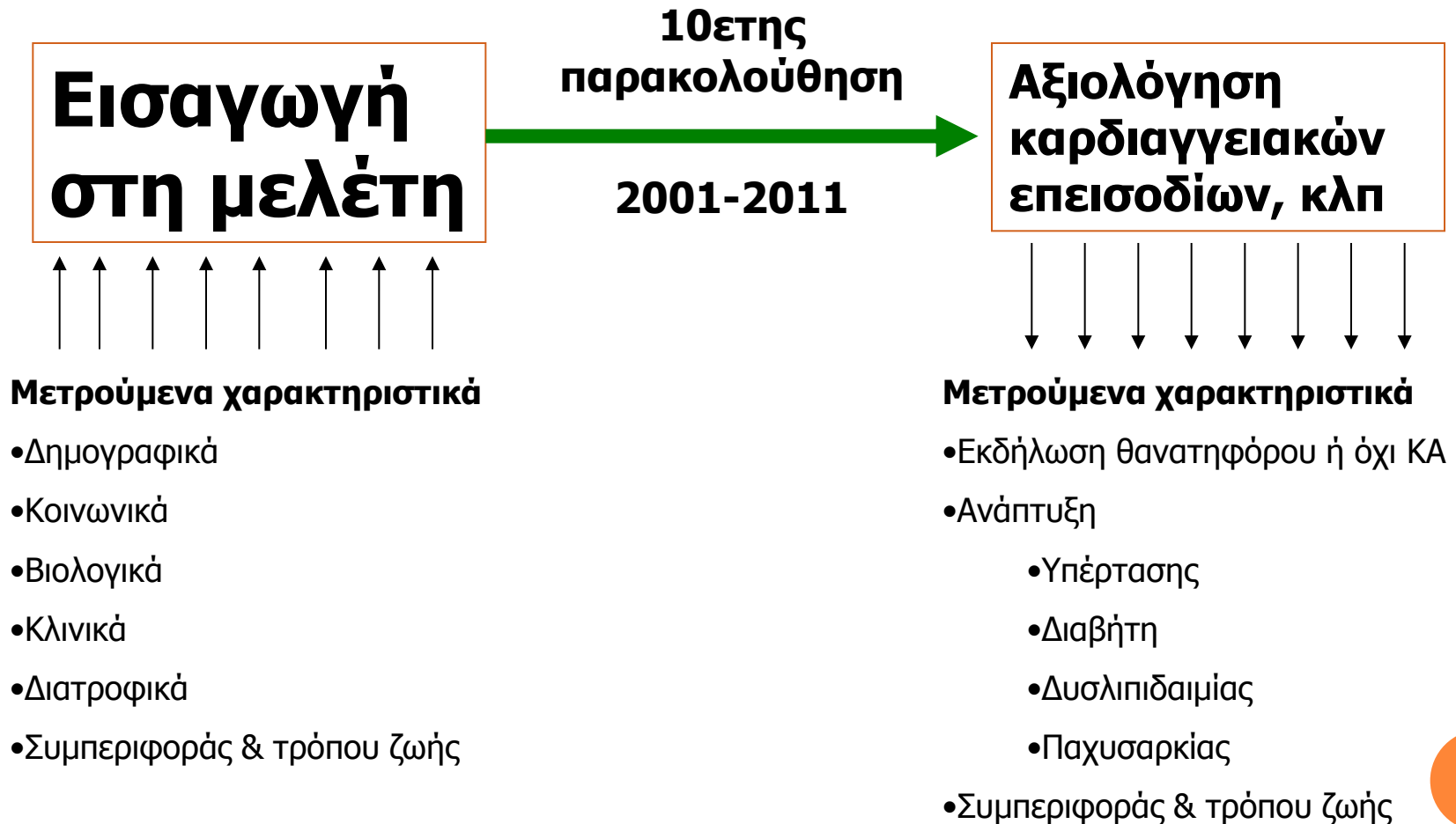
- Η 5-ετής επίπτωση της νόσου ήταν
 - 108 (11.0%) περιστατικά στους άνδρες και
 - 62 (6.1%) στις γυναίκες ($p < 0.001$)
 - ενώ από αυτά 32 (1.6%) ήταν θανατηφόρα (21 άνδρες).

5ΕΤΗΣ ΕΠΙΠΤΩΣΗ ΚΑΡΔΙΑΓΓΕΙΑΚΗΣ ΝΟΣΟΥ, ΑΝΑ ΦΥΛΟ & ΗΛΙΚΙΑ

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ 10ΕΤΟΥΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ

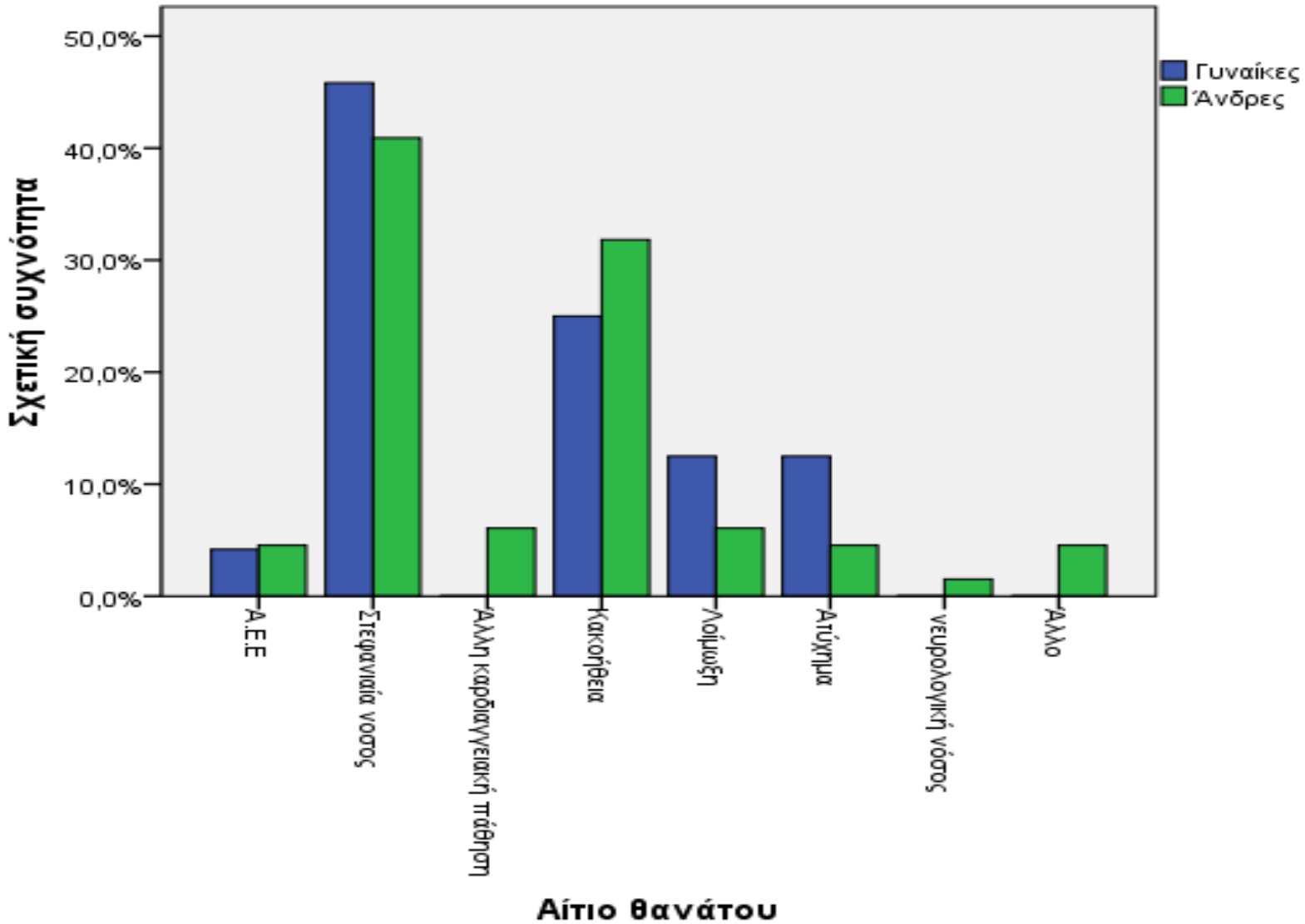

10-ΕΤΗΣ ΘΝΗΣΙΜΟΤΗΤΑ ΑΠΟ ΚΑΡΔΙΑΓΓΕΙΑΚΗ ΝΟΣΟ

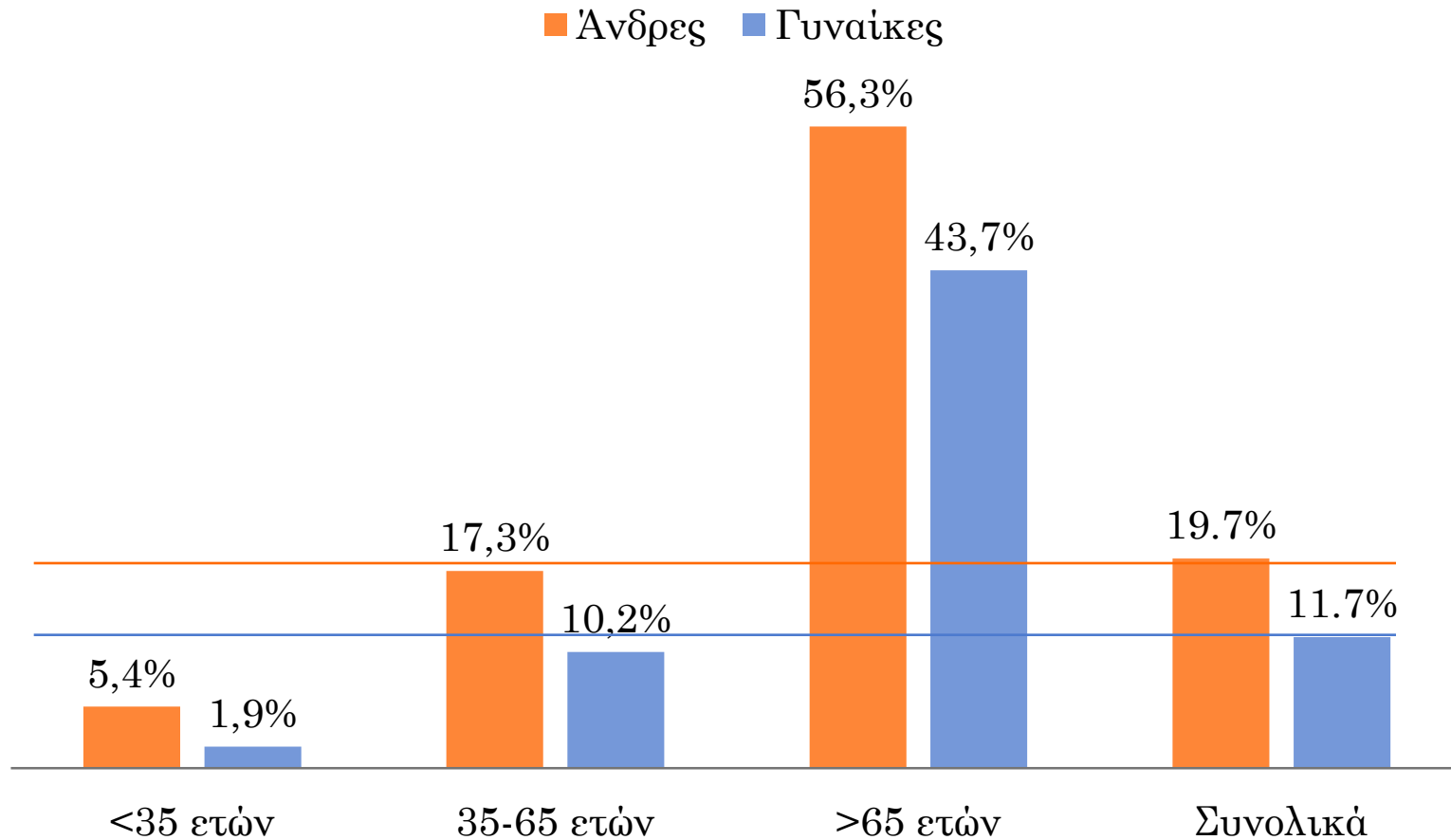
- Κατά τα έτη 2002-12
 - 317 (15.7%) άτομα εμφάνισαν καρδιαγγειακή νόσο
 - 198 άνδρες (19.7%) και 119 γυναίκες (11.7%)
- Από τα 317 περιστατικά, τα 46 (14.5%) ήταν θανατηφόρα
 - Τα 34 ήταν άνδρες (74%) και τα 12 γυναίκες (26%)
 - Η 10-ετής θνησιμότητα από καρδιαγγειακή νόσο ήταν 1.8% (3.4% στους άνδρες και 1.2% στις γυναίκες).

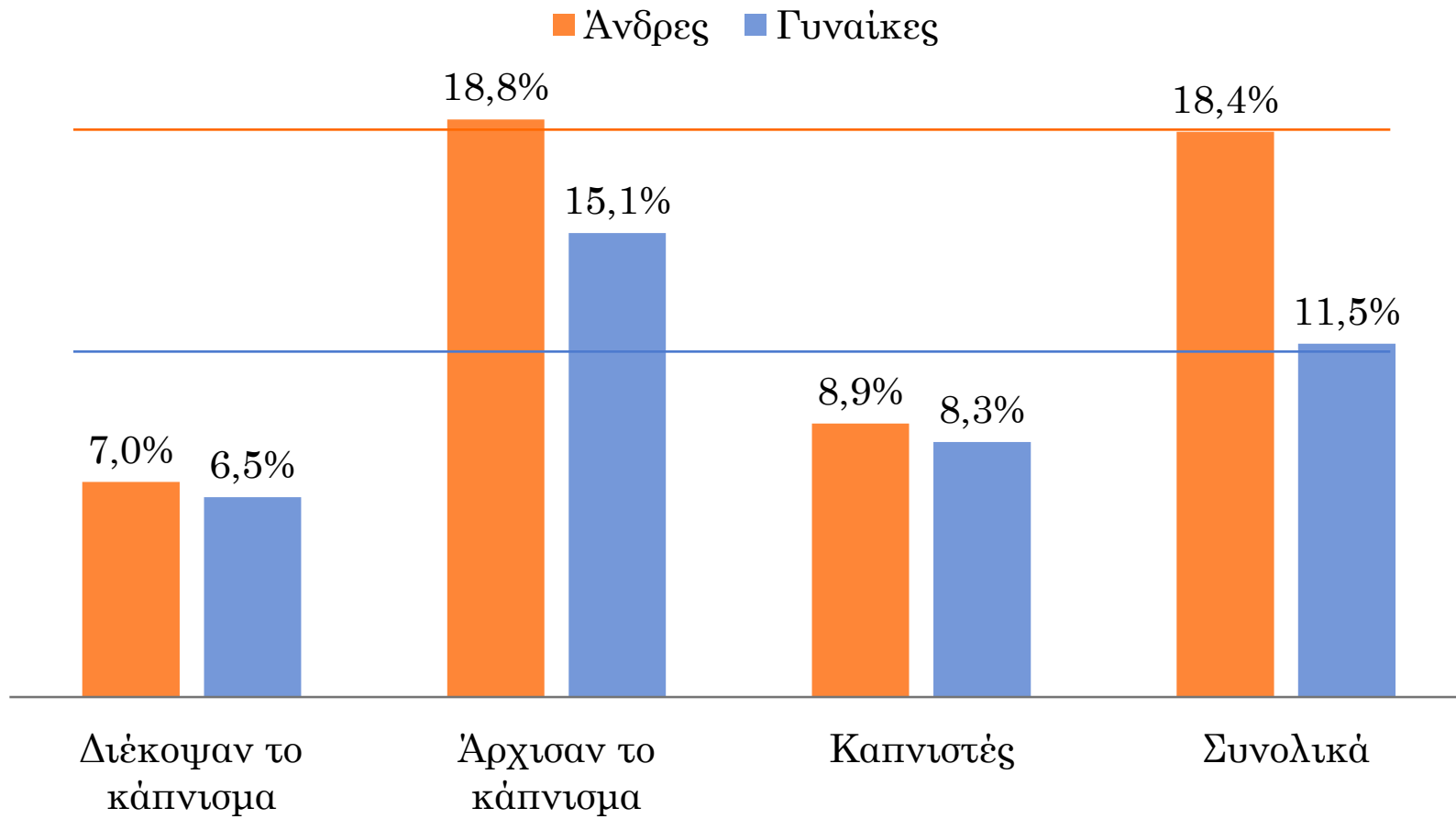
ΑΙΤΙΑ ΘΑΝΑΤΟΥ

10ΕΤΗΣ ΕΠΙΠΤΩΣΗ ΚΑΡΔΙΑΓΓΕΙΑΚΗΣ ΝΟΣΟΥ, ΑΝΑ ΦΥΛΟ & ΗΛΙΚΙΑ

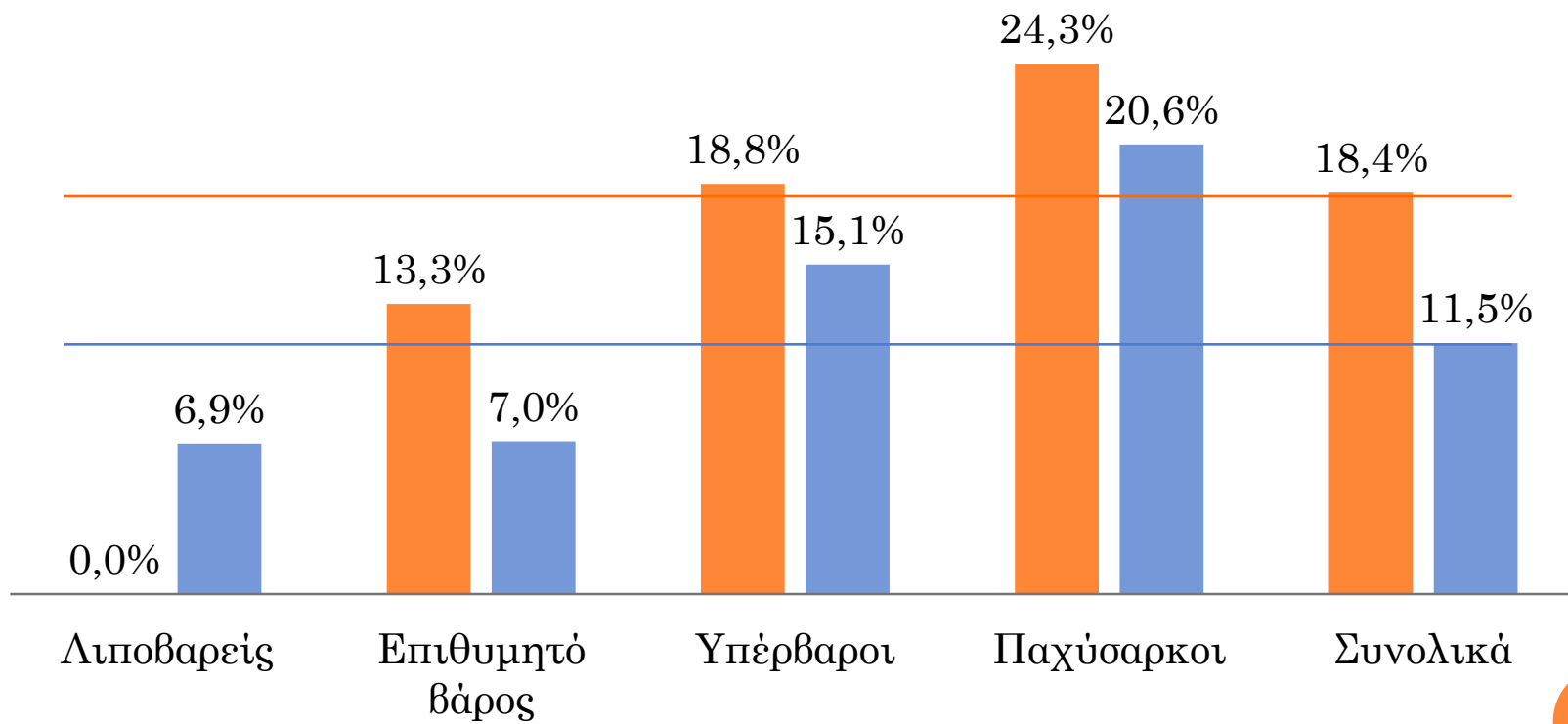

10ΕΤΗΣ ΕΠΙΠΤΩΣΗ, ΚΑΙ ΚΑΠΝΙΣΤΙΚΕΣ ΣΥΝΗΘΕΙΕΣ

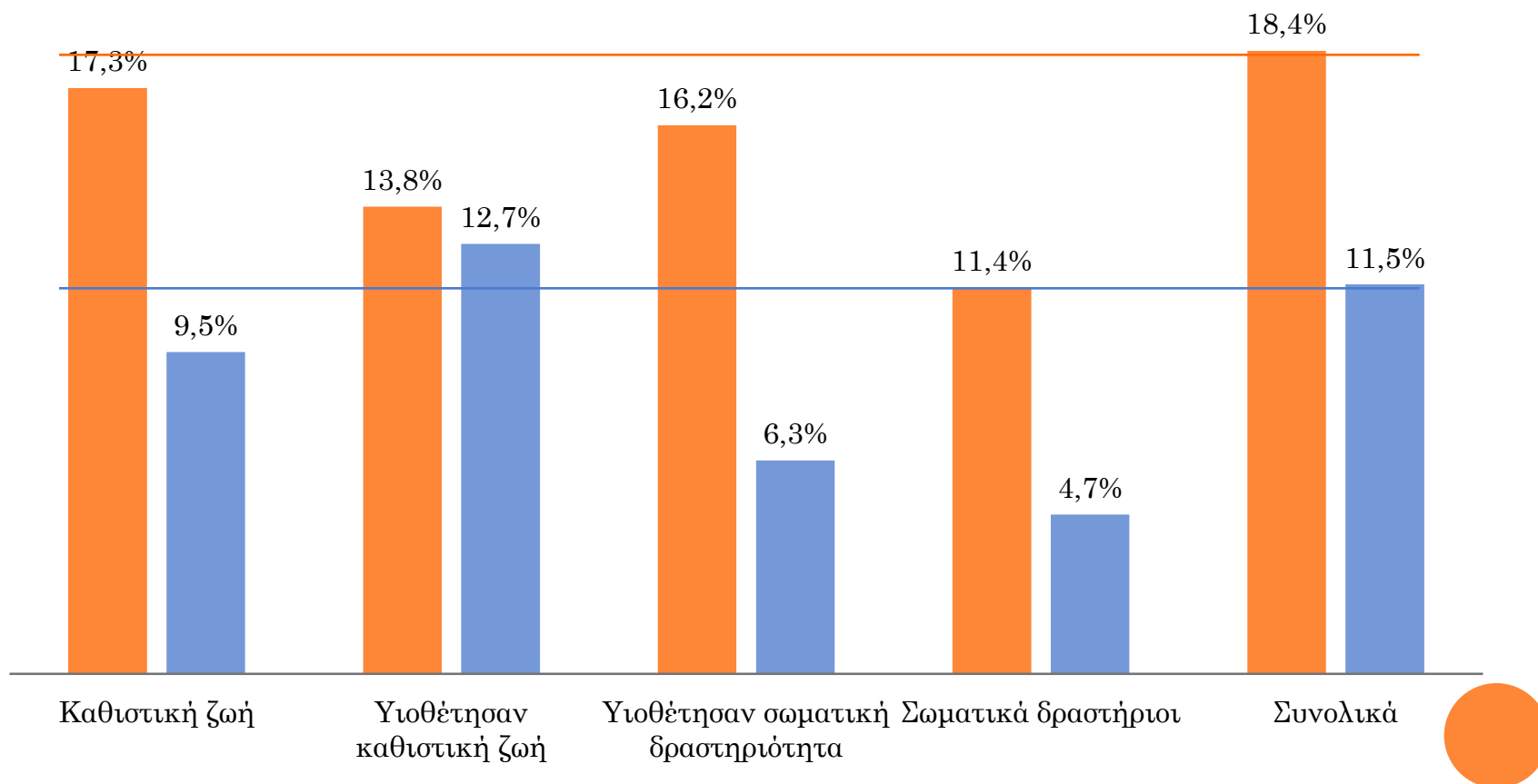
10ΕΤΗΣ ΕΠΙΠΤΩΣΗ, ΚΑΙ ΣΩΜΑΤΙΚΟ ΒΑΡΟΣ

■ Άνδρες ■ Γυναίκες

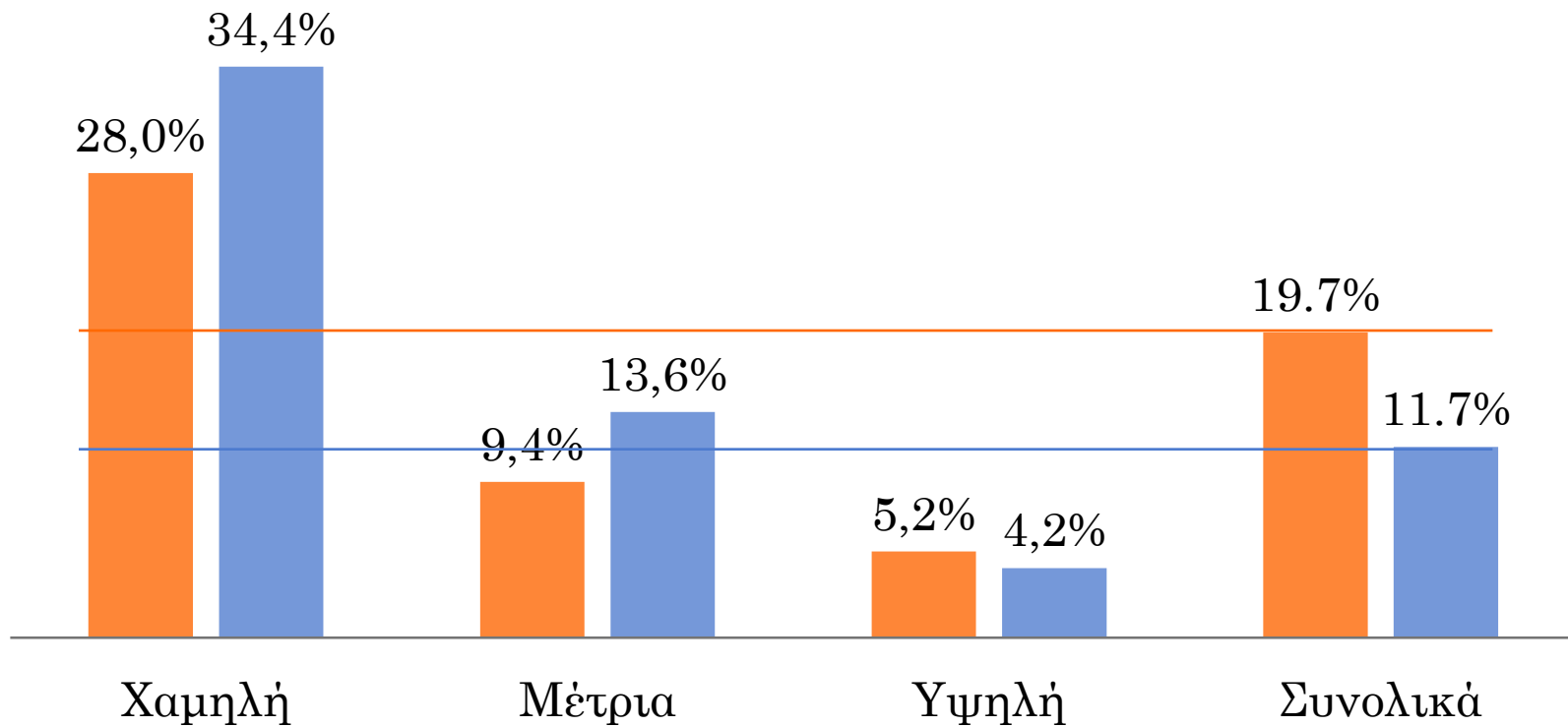
10ΕΤΗΣ ΕΠΙΠΤΩΣΗ, ΚΑΙ ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

■ Άνδρες ■ Γυναίκες

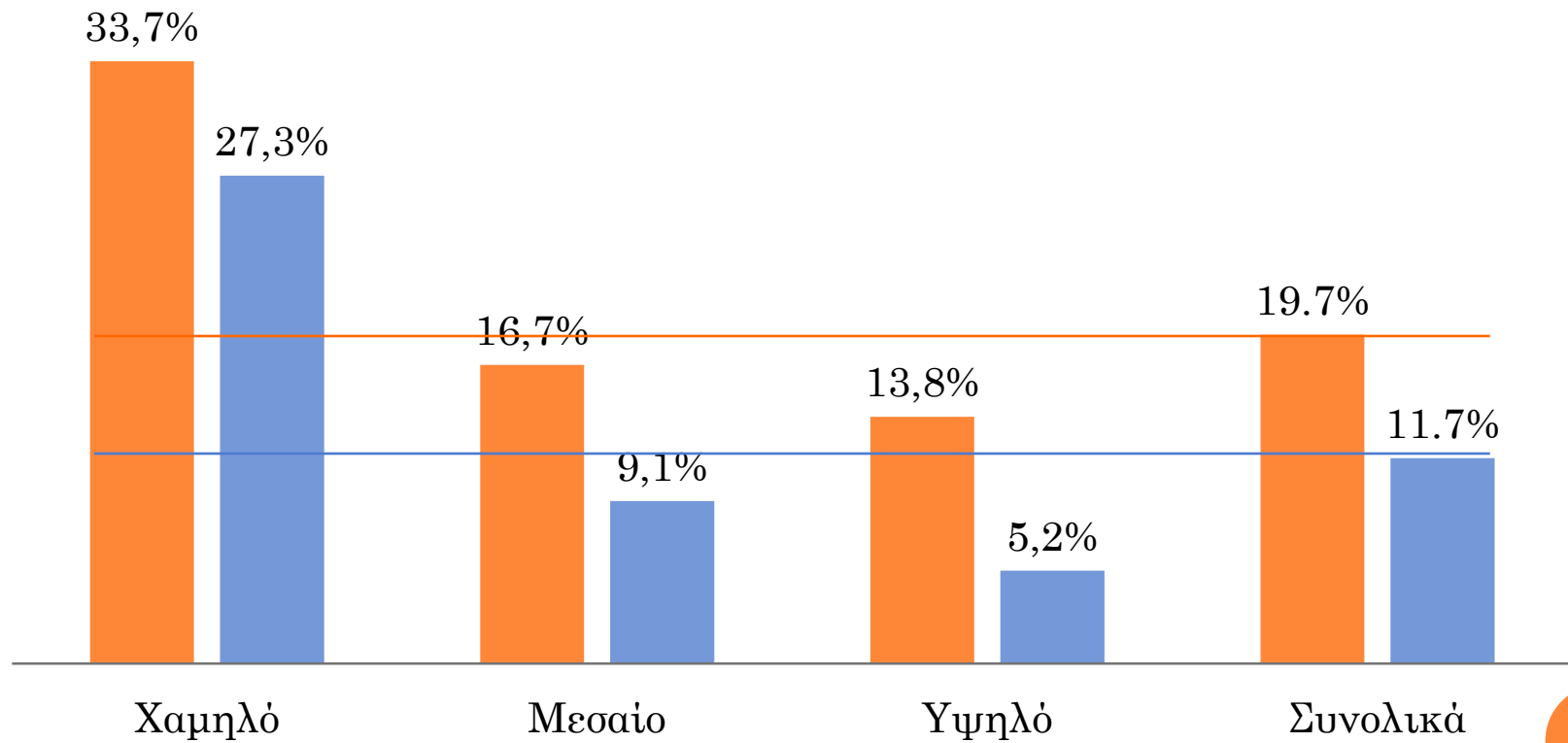
10ΕΤΗΣ ΕΠΙΠΤΩΣΗ ΚΑΙ ΒΑΘΜΟΣ ΥΙΟΘΕΤΗΣΗΣ ΤΗΣ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΗΣ ΔΙΑΙΤΑΣ

■ Άνδρες ■ Γυναίκες

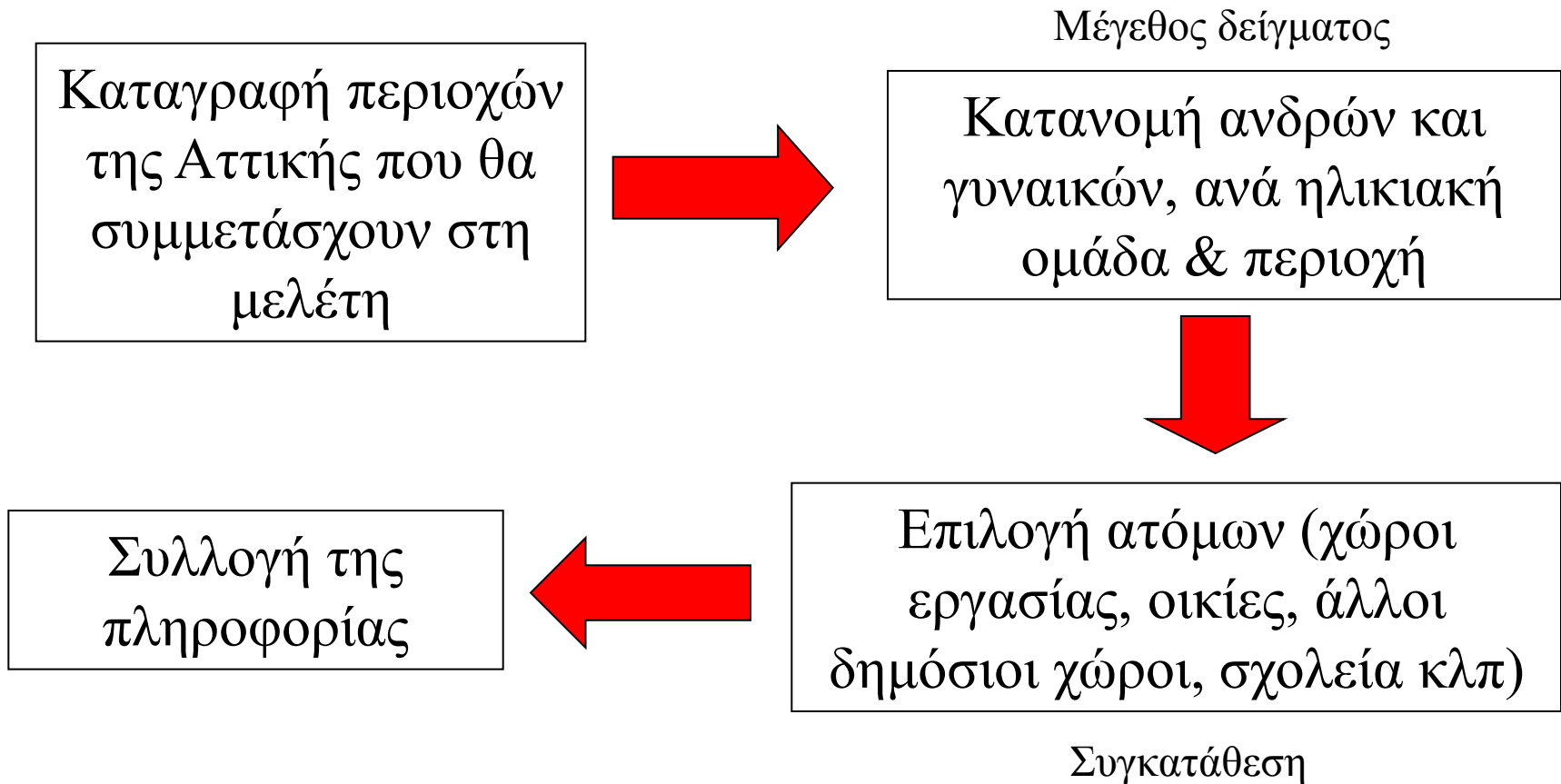

10ΕΤΗΣ ΕΠΙΠΤΩΣΗ, ΑΝΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

■ Άνδρες ■ Γυναίκες

ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑ

ΣΥΛΛΟΓΗ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ

ΣΥΛΛΟΓΗ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ

○ Ημέρα 1^η

- Καταγραφή δημογραφικών, κοινωνικό-οικονομικών στοιχείων
- Αιμοληψία
 - Επεξεργασία & αποθήκευση βιολογικού υλικού

○ Ημέρα 2^η

- Καταγραφή κλινικού ιστορικού
- ΗΚΓ

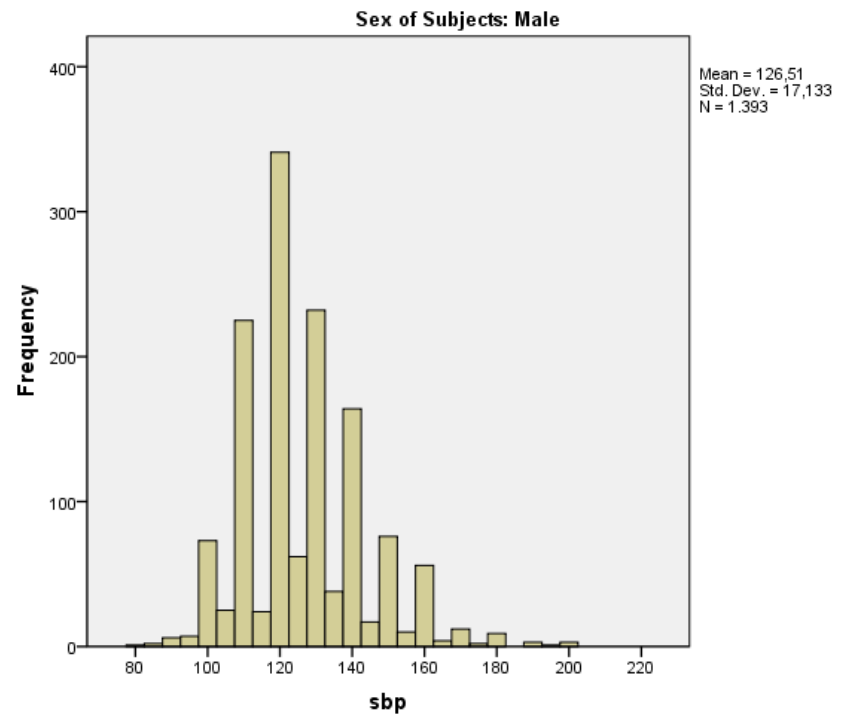
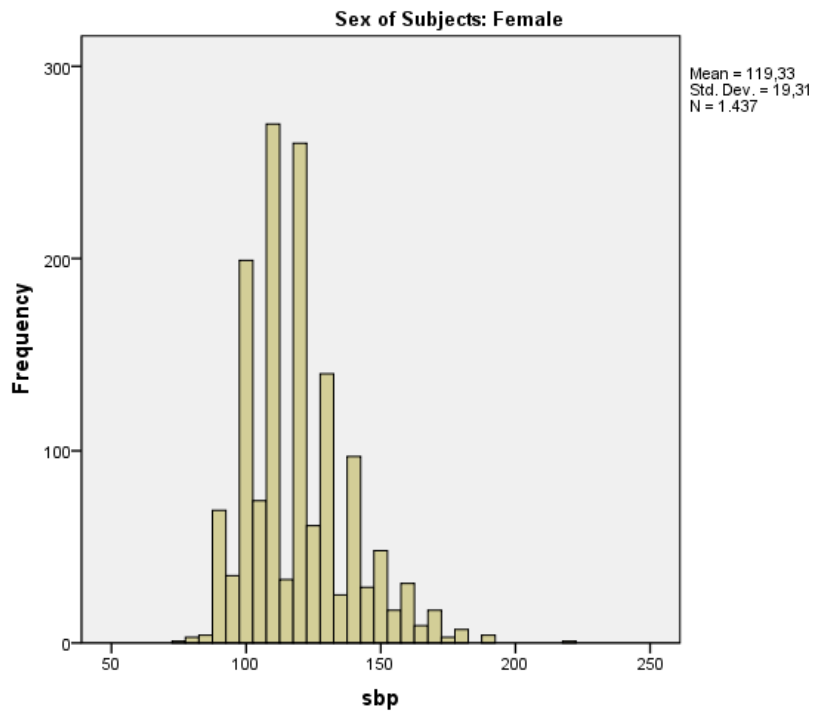
○ Ημέρα 3^η

- Καταγραφή διατροφικών συνηθειών
- Καταγραφή σωματικής δραστηριότητας
- Καταγραφή ψυχολογικής κατάστασης

ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ...

ΥΠΕΡΤΑΣΗ

ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ...

ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

ΤΡΟΦΙΜΑ	ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ	ΑΝΔΡΕΣ (v=1514)	ΓΥΝΑΙΚΕΣ (v=1528)
Κόκκινο κρέας	1 μικρομερίδα/εβδομάδα	4,8 ± 2,7*	4,0 ± 2,2*
Πουλερικά	4 μικρομερίδες/εβδομάδα	1,4 ± 0,1*	1,5 ± 0,2*
Ψάρια	5-6 μικρομερίδες/εβδομάδα	2,1 ± 1,1*	2,0 ± 1,2*
Αυγά	3-4/εβδομάδα	1,1 ± 0,7*	1,2 ± 1*
Ξηροί καρποί	1 μικρομερίδα/εβδομάδα	1,3 ± 2,0	1,4 ± 2,1
Όσπρια	3-4 μικρομερίδες/εβδομάδα	5,4 ± 3,0	4,7 ± 2,2
Γαλακτοκομικά	14 μικρομερίδες/εβδομάδα	11,5 ± 5*	12,9 ± 5*
Φρούτα	21 μικρομερίδες/εβδομάδα	26 ± 3*	28 ± 4*
Λαχανικά	42 μικρομερίδες/εβδομάδα	34 ± 15*	35 ± 13*
Πατάτες	21 μικρομερίδες/εβδομάδα	13 ± 4*	14 ± 3*
Δημητριακά	56 μικρομερίδες/εβδομάδα	52 ± 18*	53 ± 18*
Ελαιόλαδο	Καθημερινή χρήση	88%	87%
Αλκοόλ	15-30 g/ημέρα	12,5 ± 4	5,5 ± 3
Γλυκά	3 μικρομερίδες/εβδομάδα	4,9 ± 4*	4,8 ± 4*

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΑΤΤΙΚΗ ... ΣΤΗ ΔΙΕΘΝΗ ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΑ

○ **Global Burden of Disease (GBD)**

○ **WHO project**

- A consistent and comparative description of the burden of diseases and injuries and the risk factors that cause them is an important input to health decision-making and planning processes. Information that is available on mortality and health in populations in all regions of the world is fragmentary and sometimes inconsistent.

○ **The Emerging Risk Factors Collaboration (ERFC)**

○ **Department of Public Health and Primary Care, Cambridge University, UK**

- Analysis of individual data on lipid, inflammatory and other markers in over 1.1 million participants in 104 prospective studies of CVD.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

- Κατά τη 10-ετή περίοδο παρακολούθησης 73 άνδρες (5.7%) και 26 γυναίκες (2.0%) απεβίωσαν
- Η 10-ετής θνησιμότητα από κάθε αίτια ήταν 3.8%)
- Δεν υπήρχε στατιστικά σημαντική διαφορά μεταξύ των φύλων ως προς τα αίτια θανάτου ($p=0.55$).

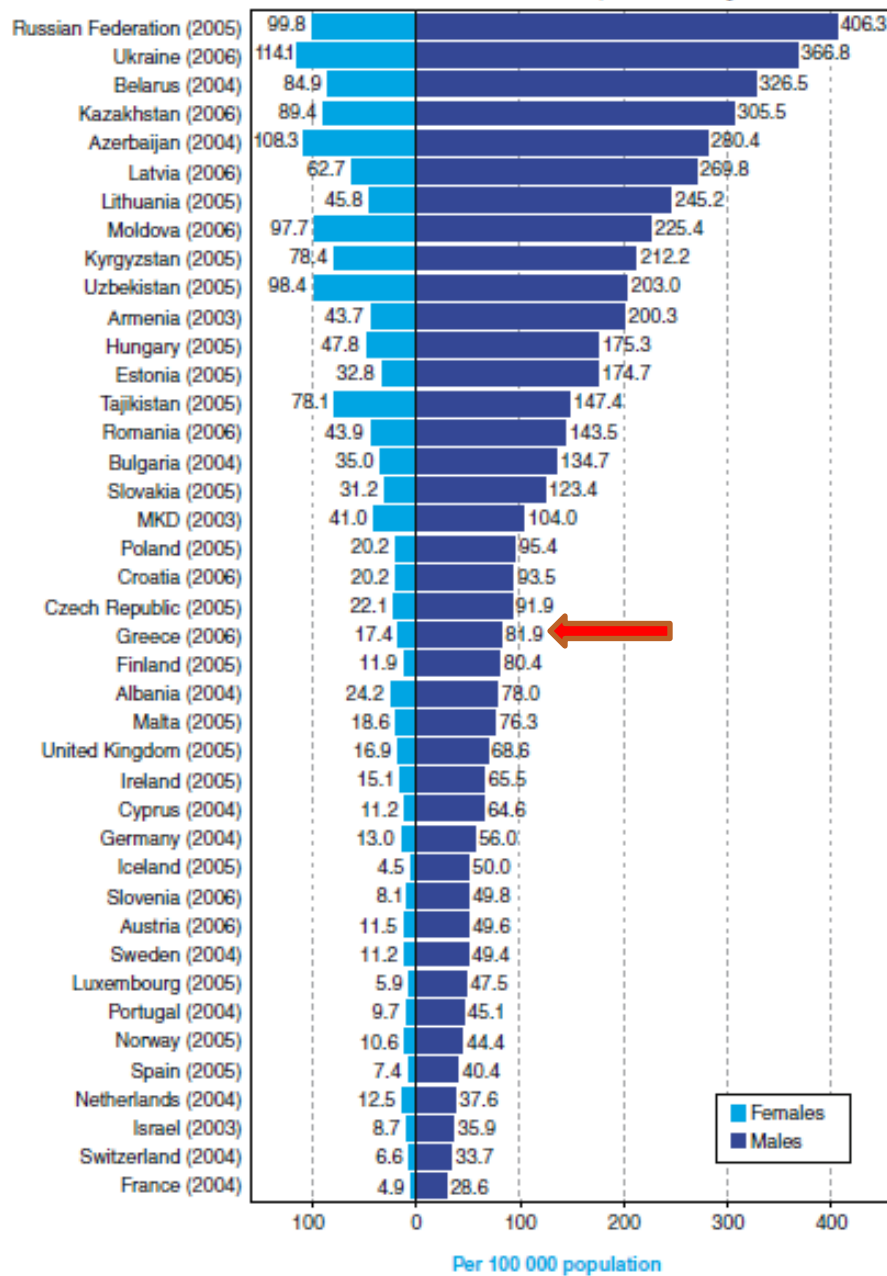
Η 10-ΕΤΗΣ ΕΠΙΠΤΩΣΗ (2002-12) ΘΑΝΑΤΗΦΟΡΑΣ ΚΑΡΔΙΑΓΓΕΙΑΚΗΣ ΝΟΣΟΥ ΚΑΙ ΘΝΗΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΑΠΟ ΚΑΘΕ ΑΙΤΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ: ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΛΕΤΗ ΑΤΤΙΚΗ

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ Β. ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΚΟΣ, FRSPH, FACE
Καθηγητής *Βιοστατιστικής & Επιδημιολογίας*
Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο

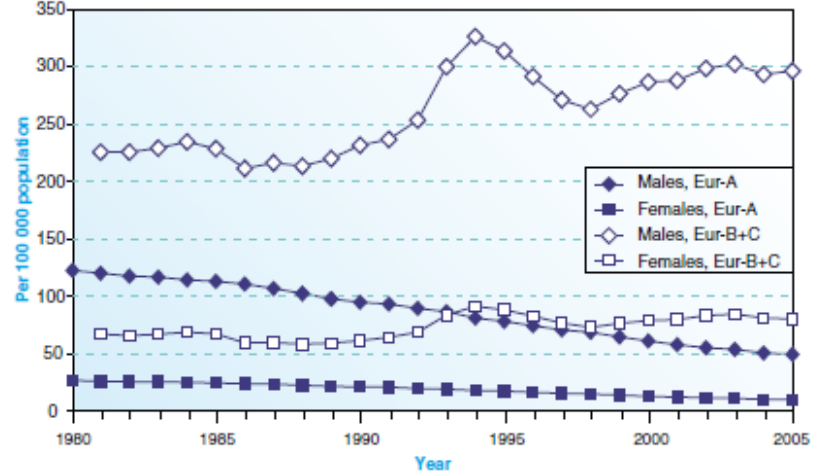
Δημοσθένης Β. Παναγιωτάκος¹, Εκάβη Ν. Γεωργουσοπούλου¹, Χρήστος Πίτσαβος², Βασιλική Μεταξά², Ελένη Κόκκου², Χριστίνα Χρυσόχου², Ιωάννης Σκούμας², Χριστόδουλος Στεφανάδης².

(1) Τμήμα Επιστήμης Διαιτολογίας-Διατροφής, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο, Αθήνα
(2) Α Πανεπιστημιακή Καρδιολογική κλινική Ιπποκρατείου ΓΝΑ, Ιατρική Σχολή Αθηνών, ΕΚΠΑ

Deaths from ischaemic heart disease, 25–64 years

Deaths from ischaemic heart disease, 25–64 years

**Atlas
of health
in Europe**
2nd edition 2008

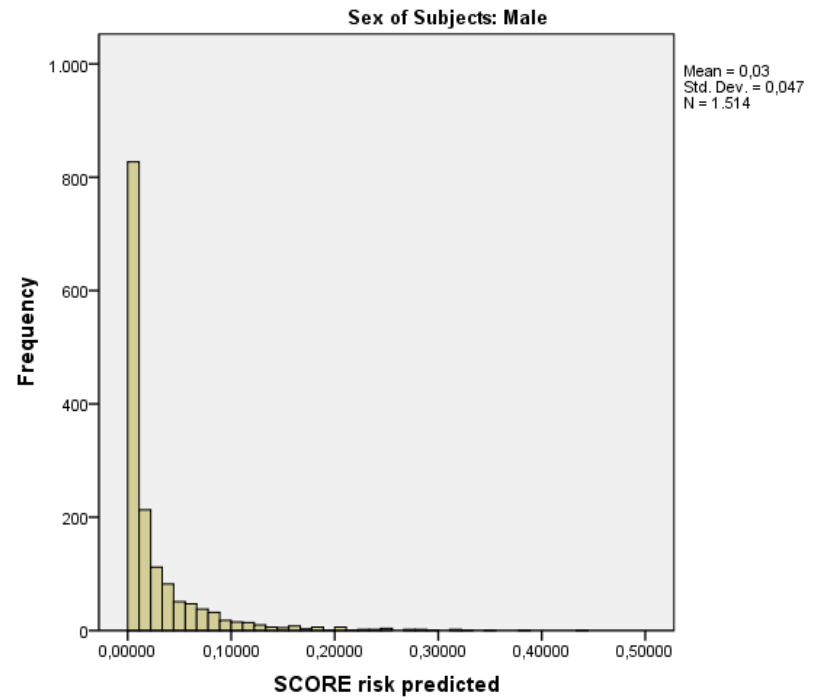
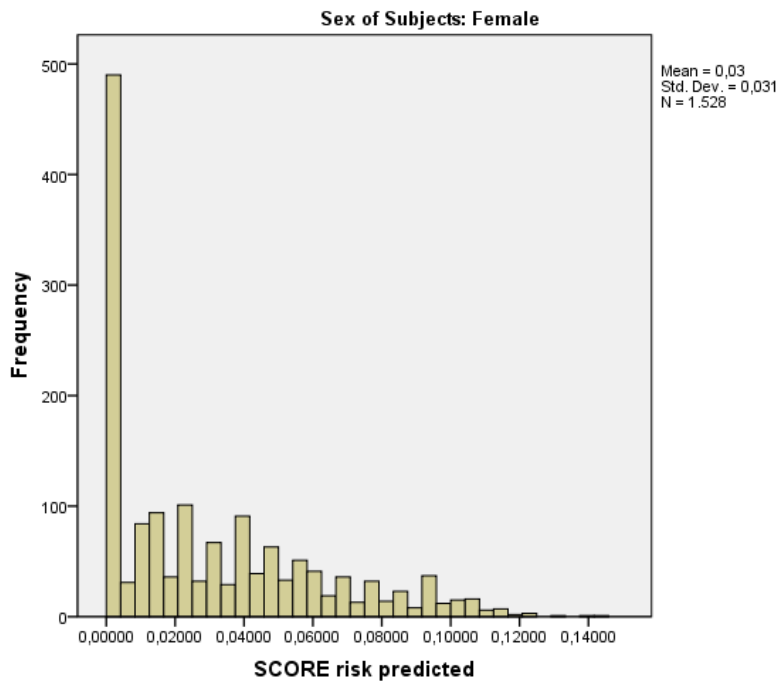
... ΤΟ ΚΕΝΟ ΣΤΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ... παρόλο τις φιλότιμες προσπάθειες ... η απουσία έγκυρων, αξιόπιστων δεδομένων αναφορικά με τους παράγοντες καρδιαγγειακού κινδύνου για την Ελλάδα,
 - στις αρχές της δεκαετίας του 2000 ήταν κάτι παραπάνω από εμφανής!

ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ...

ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΚΑΡΔΙΑΓΓΕΙΑΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ

Η ΜΕΛΕΤΗ ΑΤΤΙΚΗ ΜΕ ΑΡΙΘΜΟΥΣ

- **3042** συμμετέχοντες
 - 2 επανέλεγχοι (2006, 2012)
- **21734** έτη παρακολούθησης
- **1536** μετρήσιμα χαρακτηριστικά
- **5** διδακτορικές διατριβές, **45** διπλωματικές διατριβές
- **117** δημοσιεύσεις σε διεθνή περιοδικά
 - **4580** αναφορές στη διεθνή βιβλιογραφία
 - **3460** αποτελέσματα στο **Google Scholar**
- **47** δημοσιεύσεις σε ελληνικά περιοδικά

Η ΜΕΛΕΤΗ ΑΤΤΙΚΗ ΜΕ ΑΡΙΘΜΟΥΣ

- **380** ανακοινώσεις σε διεθνή (ESC, ACC, ΑΗΑ, ΙΑΣ, ΕΑΣ, ...) και ελληνικά συνέδρια
- **140+** συνεντεύξεις σε ελληνικά ΜΜΕ
- **20+** συνεντεύξεις σε διεθνή ΜΜΕ (CBS, BBC, NYT, LT, ...)
- **27+** προσκεκλημένες διαλέξεις σε **12** χώρες
- **12** βραβεύσεις από διεθνείς και ελληνικούς Οργανισμούς

ΤΟ *MEMMON* ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΑΤΤΙΚΗ

Επιπολασμός παραγόντων καρδιαγγειακού κινδύνου σε αντιπροσωπευτικό δείγμα του ελληνικού πληθυσμού, και διαχείριση αυτών. Σετής επίπτωση καρδιαγγειακής νόσου. Συσχέτιση κοινωνικών, δημογραφικών, κλινικών, γενετικών, βιοχημικών, συμπεριφοριστικών, ψυχολογικών και διατροφικών παραγόντων με την παρουσία της νόσου.

- 10ετής επίπτωση καρδιαγγειακής νόσου & παραγόντων κινδύνου σε αντιπροσωπευτικό δείγμα του ελληνικού πληθυσμού., και διαχείριση αυτών.
- Αποτίμηση και εμπλουτισμός του μοντέλου πρόβλεψης του καρδιαγγειακού κινδύνου HellenicSCORE.
- Αιτιολογική συσχέτιση κλινικών, γενετικών, βιοχημικών, διατροφικών κοινωνικό-δημογραφικών παραγόντων , με την παρουσία της νόσου.
- Αποτίμηση του ρόλου της οικονομικής κρίσης στην Υγεία του πληθυσμού.
- Αποτύπωση του Χάρτη Υγείας στην περιοχή της Αττικής.

Φάση Α
(2001-2006)

Φάση Β
(2013-...)

ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΗΣ ΚΑΡΔΙΑΓΓΕΙΑΚΗΣ ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΑΣ ...

- Χρειάζονται περισσότερες μελέτες στην Ελλάδα.
 - Περισσότερα ελληνικά κέντρα πρέπει να συμμετέχουν & να συνεργάζονται ...
- Μελέτη νεώτερων παραγόντων
- Συντονισμένη προσπάθεια με την ESC για την έκδοση τοπικών πινάκων καρδιαγγειακού κινδύνου

Η ΟΜΑΔΑ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΑΤΤΙΚΗ

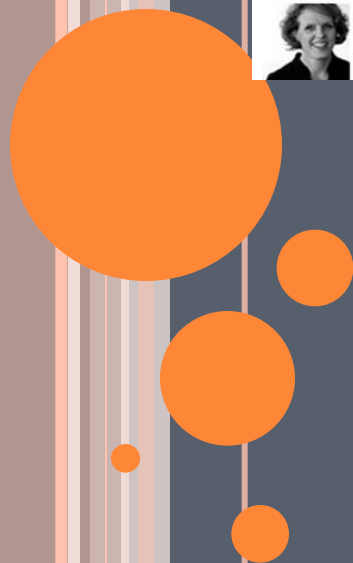
Φάση Α

- Πίτσας Χ, Παναγιωτάκος Δ, Σκούμας Ι, Τούτουζα Μ, Χρυσόχου Χ, Δεδούσης Γ
- Ερευνητές πεδίου:
 - Ν. Κατηνιώτη, Σ. Βελλάς, Κ. Μασούρα, Λ. Παπαδημητρίου, Ι. Λέντζας, Μ. Κάμπαξης, Α. Ζεϊμπέκης, Ε. Τσετσέκου, Κ. Πάλλιου, Κ. Βασιλειάδου, Κ. Τσελικά, Σ. Πουλοπούλου
 - Μ. Τούτουζα (διαχείριση δεδομένων)

Φάση Β

- Πίτσας Χ, Παναγιωτάκος Δ, Σκούμας Ι, Χρυσόχου Χ, ..., Αντωνοπούλου Σ, Φραγκοπούλου Ε, Νομικός Τ, Κάβουρας Σ, Γιαννακούλια Μ, Σκαρμέας Ν
- Ερευνητές πεδίου :
 - Γεωργουσοπούλου Ε, Κάμπαξης Μ, Κούλη Γ, Χρήστου Α, Χατζηνικολάου Χ, Ζάνα Α, Σκουρλής Ν, Ντερτιμάνη Μ, Κούτα Ε, Καλογεροπούλου Α, Πιταράκη Ε, Χατζηγεωργίου Μ, Γκρέκας Α, Κόλλια Α
 - Γεωργουσοπούλου Ε (διαχείριση δεδομένων)

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ!

ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ...

ΔΥΣΛΙΠΙΔΑΙΜΙΑ

